

כנס ביכורי מחקר במתכונת בין-אוניברסיטאית

2-3 במאי 2023

הכנס התשעה עשר לתלמידי מחקר במכון למדעי היהדות ע"ש ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל
האוניברסיטה העברית, הר הצופים

יום שלישי, י"א באייר תשפ"ג, 2.5.2023

08:30 התכנסות וכיבוד בבניין רבין

09:00 דברי ברכה

בניין רבין, אודיטוריום דן וואסונג (5001)

פרופ' ניסים אומזאגין, דיקן הפקולטה למדעי הרוח, האוניברסיטה העברית

פרופ' נח חכם, ראש המכון למדעי היהדות ע"ש ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל, האוניברסיטה העברית

גב' נחם בייטנר, הוועדה המארגנת

בניין רבין, חדר 2001

בניין רבין, חדר 3001

9:30-11:00 מושב ראשון

הגות והלכה יהודית גרמנית בעת החדשה

יו"ר: ד"ר רועי עמיד, האוניברסיטה העברית

תמי בשמשניקוב, האוניברסיטה העברית: הקהילה כאמצעי וכתכלית: התשובה
הבובריאנית לשאלה "מה יש לעשות עכשיו?"

Anaël Malet, Bar-Ilan University: Hermann Cohen's Shabbat in the light of
Hannah Arendt's Human Condition

אוהד פינצ'בסקי, האוניברסיטה העברית: כי עם קדוש אתה: שיקולים אתיים
ומוסריים בספרות ההלכה של רפובליקת ויימאר

11:00 הפסקת קפה

ספר הזוהר ופרשנותו

יו"ר: ד"ר שפרה אסולין, המרכז האקדמי שלם

ידידיה ונגרובר, אוניברסיטת בר-אילן: מאור ההשגות הפנימיות: בין 'שערי צדק'
ו'שערי אורה' לר' יוסף ג'יקטילה

סימה הורביץ, אוניברסיטת תל-אביב: מוטיב האפיריון בספרות הזוהר

רחל רוזנבאום, האוניברסיטה העברית: 'סתרי תורה שת':

הצצה אל נבכי התגבשותו של הקורפוס הזוהרי דרך מקרה מבחן

11:15-13:00 מושב שני

רבדים בטקסט: מקרא, תרגום ופיוט

יו"ר: ד"ר יהושע גרנט, האוניברסיטה העברית

איתי קגן, האוניברסיטה העברית: ה' רועי: הלשון הנוסחתית של מזמור כג כמפתח
לפירוש

בנימין אמיתי, האוניברסיטה העברית: יוסף בירבי ניסן: זמנו, מקורותיו והשפעתו
יוסף גלנץ ויניר מרמור, אוניברסיטת תל-אביב: התרגום המיוחס ליונתן: מעשה אודג?

13:00-14:00 ארוחת צהריים

המרצים ויושבי הראש מוזמנים לארוחת צהריים שתוגש בקומה 5

ספרות חז"ל

יו"ר: פרופ' יאיר פורסטנברג, האוניברסיטה העברית

בן אוהבי, האוניברסיטה העברית: קניין פירות כקניין הגוף דמי' ושאלת הגדרת
הבעלות הפרטית בספרות חז"ל

Olivier Catel, The Hebrew University: Fasting or Not Fasting in Philo and
Qumran: Anthropological and Theological Aspects

אהרן מושקוביץ, האוניברסיטה העברית: "שבילי דשמיא" ו"שבילי דנהרדעא": בחינה
גיאוגרפית של מסורות הידע הקוסמולוגיות בתלמוד הבבלי

שראל לוי, אוניברסיטת תל-אביב: רקע קלאסי לדיג ודגים בספרות חז"ל

14:00-15:45 מושב שלישי

אמנות חומרית ויצירה ספרותית

יו"ר: ד"ר דוד רוטמן, האוניברסיטה העברית

יעל תמיר, האוניברסיטה העברית: שירה, נבואה ועברית שימושית - קריאה בשיר
של דן פגיס

עפרה אראל, אוניברסיטת בר-אילן: התנ"ך ביצירתו של ישראל רבינוביץ

Rishona Fine, The Hebrew University: "The Miracle Sukkah": Of Transience,
Transition and Ephemeral Temporality amongst Indian-Israeli immigrants

שפרה פומפסון, האוניברסיטה העברית: ההשקפה הפוליטית של הפחה תהאמי
אל-גלאוי בספרות העממית של יהודי מרוקו

15:45-16:10 הפסקת קפה

חוק ומלחמה במזרח הקדום

יו"ר: ד"ר נפתלי משל, האוניברסיטה העברית

אייל ניומן, אוניברסיטת בר-אילן: עיצוב דמותו הערכית של הלוחם 'העברי' לאור
ספרות החוק וסיפורי הלוחמה במקרא

אביה פרנקל, אוניברסיטת בר-אילן: על האולימפיאדה ועל סדר העולם: תחרויות
האתלטיקה והמעמקת (דיבייטינג) כאלטרנטיבה למלחמה בתרבות הערש השומרית
ובמקרא

פרי משה, אוניברסיטת בר-אילן: "שופטים ושומרים תתן לך": על שיטור ואכיפת חוק
בתקופת המלוכה הישראלית

יובל דרבי, אוניברסיטת בר-אילן והאוניברסיטה העברית: אונס ופיתוי נערה בתולה
ושאלת היחסים בין קובצי החוקים בתורה

16:10-17:40 מושב רביעי

קהילות ישראל בתפוצות: אתגרי המאה ה-20

יו"ר: ד"ר דוד גדג', האוניברסיטה העברית

קרן חלמית, האוניברסיטה העברית: להיות יהודי, צרפתי וסוציאליסט בתוניסיה של
תחילת המאה העשרים

אליסה אברמוב, אוניברסיטת בר-אילן: עידן של תמורות: הכיבוש הצארי והשלטון
הסובייטי כנקודת מפנה בחייהם של יהודי קווקז צפון הקווקז ומזרחו (1880-1940)

מיכל ג'אן, אוניברסיטת אריאל: המשפחה היהודית בתקופת הגטאות בפולין בשנים
1940-1943: התפוררות או חוסן?

תפיסות דתיות על רקע המציאות הפוליטית והחברתית בארץ

יו"ר: פרופ' הלל כהן, האוניברסיטה העברית

אליהו ברקוביץ, האוניברסיטה העברית: יהדות ומודרנה בהגות חרדית ליטאית
בישראל

גלעד כהן קובץ', האוניברסיטה העברית: התחדשות תרבותית ומאבק בשדה הדתי
המתון בישראל: היהדות הישראלית והמסורתיות החדשה

אודיה שאז, אוניברסיטת בר-אילן: יהדות, אסלאם ותהליך השלום
הישראלי-פלסטיני: הסכם אוסלו א' כמקרה מבחן

כנס ביכורי מחקר במתכונת בין-אוניברסיטאית

2-3 במאי 2023

הכנס התשעה עשר לתלמידי מחקר במכון למדעי היהדות ע"ש ג'ק, ג'וזף ומורטון מנדל
האוניברסיטה העברית, הר הצופים

יום רביעי, י"ב באייר תשפ"ג, 3.5.2023

בניין רבין, חדר 2001

בניין רבין, חדר 3001

9:00-10:45 מושב ראשון

שלושה מגזרים בחינוך יהודי בארץ ישראל

יו"ר: פרופ' אבינעם רוזנק, האוניברסיטה העברית

קובי דנה, האוניברסיטה העברית: החינוך לערכים והיסוד האימננטי במשנתו של אהרן דוד גורדון

תהילה גאדו, האוניברסיטה העברית: לימודי קודש לבנות בסמינרים של בית יעקב ובסמינרים אקדמאיים: שווה ושונה

תומר דנציגר, האוניברסיטה העברית: מורים דתיים לתנ"ך ותלמידיהם בתיכון הממלכתי: זהויות, דילמות אמוניות והשפעתן על דרכי ההוראה

יואל שפיץ, האוניברסיטה העברית: פרגמטיזם קלאסי והבראיזם פוליטי במשנת הרב פרופ' נחום אליעזר רבינוביץ'

10:45 הפסקת קפה

חשיבה דתית בימי תהפוכות פוליטיות

יו"ר: פרופ' גרשון גרינברג, האוניברסיטה העברית

Niv Perelsztejn, University of Haifa: Gentlemen do not spit: Leon Roth's philosophy for a future society in British mandate Palestine

מיכה קליין, אוניברסיטת בר-אילן: 'ממענה שאבה את ייעודיה המוסריים': התבוננות במשנתו הדתית-סוציאליסטית של הרב ישעיהו שפירא האדמו"ר החלוץ

Levi Morrow, The Hebrew University: The Worship of the Dictator, the Spiritual Concept of the State: Joseph Soloveitchik's Lost Political Theology of Fascism and Redemption

11:00-12:45 מושב שני

העברית ויחסיה עם שפות אחרות

יו"ר: ד"ר עינת רובינשטיין, האוניברסיטה העברית

כריסטוף הופ, אוניברסיטת חיפה ואוניברסיטת פוטסדאם: הבלשנות השמית והתחדשות הלשון העברית בתחילת המאה ה-20

אופיר כרמל פופליגר, אוניברסיטת חיפה: כמוהו וכמותו: מקור הצורך ת' במיליות יחס המבטאות השוואה בשפות שמיות-מרכזיות

שיו הונג, האוניברסיטה העברית: דרכי הבעת הבקשות של לומדי העברית הסיניים: עיון באסטרטגיות הנימוס ובהשפעת תרבות הרקע

12:45-13:45 ארוחת צהריים

המרצים ויושבי הראש מוזמנים לארוחת צהריים שתוגש בקומה 5

13:45-15:15 מושב שלישי

העת העתיקה

יו"ר: ד"ר יאנה צ'חנובץ, אוניברסיטת בן-גוריון

אנט לנדס-נגר, אוניברסיטת בר-אילן: כביש מס' 1: ההתיישבות לאורך דרך אמאוס-ירושלים מן העת העתיקה ועד ימינו

נועם בר דוד, אוניברסיטת בר-אילן: הפולחן הקדום במערת אליהו בחיפה בתקופה הרומית, אופיו ותיארוכו: חידושי המחקר

אור רפל-קרויזר ויניר מרמור, אוניברסיטת תל-אביב: הגיאוגרפיה של העולם: המפות המנטליות המשתקפות בתרגומי המקרא ובפרשנות חז"ל ל"לוח העמים"

15:15 הפסקת קפה

15:30-17:15 מושב רביעי

מיסטיקה, דת ופילוסופיה

יו"ר: פרופ' יהונתן גארב, האוניברסיטה העברית

זיו גורן, אוניברסיטת בן-גוריון: רעיון הצמצום והאתיקה היהודית במאה העשרים: בין מיסטיקה לאתיקה

Ghila Amitai, University of Oxford: Untangling Rabbi Kook's Epistemology: A Lebensphilosophical Perspective

עותיאל מנצור, אוניברסיטת בן-גוריון: רבי יחיא אלצ'אהרי: מגמות פילוסופיות וקבליות בפירושו "צידה לדרך" לתורה

רועי זיו, האוניברסיטה העברית: כל הדברים שייכים לחכם: סילוגיזם קיני אצל פאולוס

התפתחויות בהבנת הספרות הקבלית

יו"ר: ד"ר אבישי בר אשר, האוניברסיטה העברית

יוג'ין ד' מטנקי, אוניברסיטת תל-אביב: מתיאורגיה ללימוד: כיצד הפך שער ערכי הכנסיים של ר' משה קורדובירו ללקסיקון זוהרי

נועם לב-אל, האוניברסיטה העברית: מספרים ולא מסופרים: לקראת היסטוריה של אוטוידיקטיקה קבלית

תום פרנס, האוניברסיטה העברית: בין צדיקים לכוכבים ב"ספר הגורלות": קבלה, אסטרו-מאגיה ובקשת ידע נסתר ביצירתו המאוחרת של ר' חיים ויטאל